

ДЕПАРТАМЕНТ ОСВІТИ І НАУКИ ДНІПРОПЕТРОВСЬКОЇ ОБЛДЕРЖАДМІНІСТРАЦІЇ
ДНІПРОПЕТРОВСЬКИЙ ОБЛАСНИЙ ІНСТИТУТ ПІСЛЯДИПЛОМНОЇ ПЕДАГОГІЧНОЇ ОСВІТИ
ДНІПРОПЕТРОВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМ. ОЛЕСЯ ГОНЧАРА
Завдання та відповіді III етапу Всеукраїнської олімпіади з географії
2014 - 2015 навчальний рік
8 клас

I. Теоретичні питання: (за кожне питання 10 балів)

1. Які несприятливі природні явища можна спостерігати у степах України? Повний перелік явищ – 4б Пояснення щодо їх прояву – 6б
2. Водоспади світу, України, регіону: причини виникнення. Перелік водоспадів світу – 2б Перелік водоспадів України -2б Перелік водоспадів регіону – 2б Причини виникнення – 5

II. Назвіть діагностичну властивість (однієї властивості для гірської породи достатньо), застосування та родовища в Україні (за кожне завдання 2 бали, загальна кількість балів 10)

Гірська порода	Властивості за якими можна визначити гірську породу	Приклади районів видобутку в Україні (1-2)	Практичне застосування
Магнітний залізняк			
Кам’яне вугілля			
Торф			
Вапняк-ракушняк			
Кам’яна сіль			

III. Тести (за кожну правильну відповідь 1 бал, загальна кількість балів 20)

1. Вкажіть, у якому поясі найбільш яскраво проявляється зміна пір року:
А Екваторіальному поясі Б Тропічному поясі **В Помірному поясі** Г Арктичному
2. Вкажіть, яка група течій належить до холодних течій Тихого океану:
А Західних вітрів, Куросіо, Каліфорнійська, Аляскінська Б Міжпасатна, Північно-Тихоокеанська, Перуанська, Аляскінська **В Західних Вітрів, Перуанська, Каліфорнійська, Курило-Камчатська** Г Аляскінська, Куросіо, Лабрадурська, Східно-Австралійська
3. визначте термін, який означає заходи зі збереження та підвищення родючості ґрунтів
А Рекультивация Б Деградація **В Меліорація** Г Бонітування
4. Вкажіть, яка з перелічених заток Азовського моря є найбільшою за площею:
А Казантипська Б Обитічна **В Таганрозька** Г Арабатська
5. Визначте, який чинник впливає на те, що у північно-західній частині України опадів випадає більше ніж у південно-східній:
А географічна широта Б характер підстилаючої поверхні В континентальні повітряні маси **Г повітряні маси з Атлантичного океану**
6. Зазначте регіон України, де відбувалися горотворчі процеси в герцинську складчастість, які не супроводжувалися вулканізмом:
А Поділля Б Карпати В Причорномор’я **Г Донбас**
7. Вкажіть форми, які є індикаторами пошуку нафтогазоносних родовищ у межах України:
А Соляні куполи Б Грабени В Яри і балки Г Моренні горби
8. Вкажіть, яким способом показати на географічній карті як поділяється територія за типом ґрунтів:
А Якісного фону Б Ізоліній В Картограмм Г Ареалів
9. Вкажіть, який з наведених нижче масштабів може мати топографічна карта:
А 1: 50 000 Б 1:5 000 000 В 1:10 000 000 Г 1:15 000 000
10. Яку форму рельєфу перетинає Гринвіцький меридіан:
А Капські гори **Б Атлас** В нагір’я Тібесті Г западина Конго
11. Мінерал, що утворюється навколо гарячих джерел, особливо у вулканічних областях:
А кам’яна сіль **Б сірка** В бурштин Г алмаз
12. Геологічна ера, у якій виділений юрський період.
А протерозойська Б палеозойська **В мезозойська** Г кайнозойська
13. Ксерофіти – це: **А рослини, які пристосовані до життя в посушливих умовах;** Б рослини, які мають короткий вегетаційний період; В рослини, які пристосовані до життя в умовах Крайньої Півночі.
14. Гирло якої ріки має найнижчу абсолютну позначку?
А Десни Б Прута В Прип’яті Г Самари **Д Південного Бугу**
15. Визначте, для якого кліматичного поясу характерна мінімальна річна амплітуда температури
А помірного Б арктичного **В екваторіального** Г субтропічного
16. Визначте, яка тектонічна структура, що знаходиться в Україні, має максимальну потужність осадових порід.
А Причорноморська западина **Б Дніпровсько-Донецька западина** В Львівська западина Г Передкарпатський прогин
17. Визначте, яка із вказаних річок має найбільше падіння, якщо їх витoki знаходяться на Подільській височині приблизно на однаковій абсолютній висоті.
А Серет (притока Дністра) **Б Південний Буг** В Західний Буг (притока Вісли) Г Горинь (притока Прип’яті)
18. Як називається паралель, відстань якої від полюса становить 23,5°:
А полярне коло; Б тропік; В екватор; Г полюс; Д лінія зміни дат.
19. Вкажіть, чим можна пояснити той факт, що відстань від центра Землі до полюсів менша за відстань від центра Землі до екватора в середньому на 21 кілометр:
А Обертанням Землі навколо своєї осі Б Особливостями внутрішньої будови Землі В. Наявністю крижаних «шапок» біля полюсів Г Стисненням земної кори через низькі температури
20. Вкажіть, в якому напрямку слід рухатися, щоб потрапити із точки з координатами 12° пн.ш. 176° зх.д. в точку з координатами 30° пн.ш. 174°зх.д.:
А на північний схід Б на південний захід **В на північний захід** Г на південний схід
- IV. Задачі (по 5 балів кожна). Навести повне рішення з пояснюваннями та розрахунками.**
1. Нанесіть в центрі аркуша уявну точку 1 Вашого перебування на місцевості. Виконайте наступні дії (в масштабі 1:10 000): накресліть уявний маршрут пересування (використовуючи умовні позначення) відповідно заданих параметрів:

№ точки	Азимут магнітний	Відстань в м	Об’єкт
Т.2	130 ⁰	200	Дерево хвойне
Т.3	90 ⁰	350	Джерело

Т.4	190 ⁰	150	Куш
Т.5	260 ⁰	1000	Вітряк

2. Співставлення двох однакових за масштабом топографічних карт 1974 і 2014 років дозволило виявити, що площа лісового масиву за ці роки скоротилася на 30 % і становить тепер 77 га. Визначте, який числовий масштаб мають ці карти, якщо на топографічній карті 1974 р. лісовий масив займав площу 4,4 см²
Рішення: 77 – 70 % х – 100 % 7700/70 = 110 га = 1100000 м² 4,4 см² – 1100000 м² х = 11000000/4,4 = 1000000/4 = 250 000 м² 1 см – 500 м **1: 50 000**

V. Таблиці (20 б)

V.1. Опишіть спільні та відмінні риси для кожної пари понять:

№	Спільні риси	Відмінні риси	
	1	2	3
Зразокінтрузивні породи – ефузивні породи	Це гірські породи магматичного походження	<u>Інтрузивні породи</u> – магматичні гірські породи, що утворилися внаслідок застигання магми в земній корі	<u>Ефузивні породи</u> – магматичні гірські породи, що утворилися внаслідок застигання лави на поверхні Землі
1 трансгресія – регресія			
2 денудація –акумуляція			
3. дирекційний кут – магнітний азимут			
4. горст – грабен			
5. делювій – морена			

V.2. Визначте природну зону за представниками рослинного світу:

Природна зона	Представники рослинного світу
Тайга	Кедр (сосна сибірська), сосна звичайна, берези, осики, модрина, ялини, ялиці, берези, осики, верби, горобини.
Перемінно-вологі (мусонні) ліси	Кедр, сосна, дуб, бук, горіх, сакура, пальми, фікуси, деревоподібні папороті, бамбук, магнолії, сандар, ліани, мангрові, ялиця, ялина, клен, ясен, липа, горіх, кипарис, пальми, тюльпанове дерево, камфорне дерево.
Вологі екваторіальні ліси (гілеї)	Орхідеї, ліани, мохи, бетельний перець, гвоздичне дерево, мускатний горіх, карликова пальма, фікус, деревоподібні папороті, динне і хлібне дерева, чорне і червоне дерева, мускатний горіх, ліани, бамбук.
Напівпустелі та пустелі	Акації, саксаули, солянки, сукуленти, кактуси, фінікові пальми, колючі кустарники (скреб), полини, верблюжа колючка, тамариск.
Савани (льянос) та рідколісся	Акації, пальми, тикове дерево, салове дерево, сандалове дерево, атласне дерево, бамбук, баньян.

VI. Контурна карта

1. Розташуйте найбільші річки України за їх довжиною у межах України, починаючи з найдовшої та позначте їх на контурній карті (10 балів)

- А. Дністер - 705 км
Б. Дніпро – 981 км
В. Сіверський Донець – 672 км
Г. Південний Буг – 866 км
Д Західний Буг – 392 км

1 Б 2 Г 3 А 4 В 5 Д

2. Розподіліть запропоновані географічні об’єкти між океанами та заповніть таблицю за зразком. Нанести запропоновані об’єкти на контурну карту.

Власна назва об’єкта	Загальна назва об’єкта	Назва океану
Приклад: Шокальського	протока	Північний Льодовитий
Банда	море	Тихий
Габралтарська	протока	Атлантичний
Ормузька	протока	Індійський
Ересун	протока	Атлантичний
Панамська	затока	Тихий

Завдання та відповіді III етапу Всеукраїнської олімпіади з географії
2014 - 2015 навчальний рік
9 клас

I. Теоретичні питання: (за кожне питання 10 балів)

1. Сучасний стан вугільної галузі України Назви і місце розташування вугільних басейнів – 2б Види видобування вугілля – 2б Способи видобутку вугілля – 2б Динаміка вуглевидобутку – 2б Екологічні та економічні проблеми вугільної галузі в Україні -2б
2. Пустелі Африки: причини існування та географічні особливості Пустелі Африки назви – 1б Місце розташування : Сахара – 1б Наміб – 1б Калахарі – 1 б Причини утворення: Тропічний клімат – 1б Рельєф – 1 б Холодна течія – 1б Географічні особливості: ґрунти, рослинний світ, тваринний світ Сахара – 1б Наміб – 1б Калахарі -1б

II. Назвіть діагностичну властивість (однієї властивості для гірської породи достатньо), застосування та родовища в Україні (за кожне завдання 2 бали, заг.кількість балів 10)

Гірська порода	Властивості за якими можна визначити гірську породу	Приклади районів видобутку в Україні (1-2)	Практичне застосування
Магнітний залізняк			
Кам’яне вугілля			
Торф			
Вапняк-ракушняк			
Кам’яна сіль			

III. Тести (за кожен правильну відповідь 1 бал, загальна кількість балів 20)

1. Вкажіть, яка протока відділяє острів Мадагаскар від Африканського материка:
А Баб-ель-Мандебська Б Гібралтар **В Мозамбікська** Г Боніфаччо
2. Вкажіть, який тип природоохоронних територій виконує одночасно функції охорони природи та рекультиваційну:
А Заказни Б Заповідник В Пам’ятка природи **Г Національний парк**
3. Зазначте найвищий діючий вулкан Європи:
А Везувій Б Гекла **В Етна** Г Стромболі
4. Зазначте, який з ресурсів є невідновним:
А нафта Б пісок В деревина Г кисень
5. Зазначте термін, який вказує висоту, на яку треба піднятися чи опуститися, щоб тиск змінився на одну одиницю:
А баричний градієнт **Б барична ступінь** В ізобара Г барична улоговина
6. Укажіть форму організації виробництва, що має визначення: «організація виробничих зв’язків між підприємствами для випуску певної продукції»:
А Комбінування **Б Кооперування** В Концентрація Г Спеціалізація
7. Міста Дрогобич, Рівне, Луцьк, Рогатин у XX ст. Перейшли до складу України зі складу: А Румунії **Б Польщі** В Словаччини Г Угорщини
8. Яка тектонічна структура на території України має герцинський вік
А Український щит **Б Донецька складчаста споруда** В Передкарпатський прогин Г Львівська западина
9. До якого типу відкладів належать наноси, що акумулюються в заплавах:
А елювіальних; **Б алювіальних;** В морських; Г біогенних.
10. Які повітряні маси впливають на формування субарктичного клімату:
А помірні і тропічні; **Б помірні і арктичні;** В помірні і антарктичні; Г субарктичні; Д субарктичні і субантарктичні.
11. За відповідністю “місто – ріка” знайдіть помилкове сполучення:
А Львів – Стрий; Б Чернівці – Прут; В Чернігів – Десна; Г Полтава – Ворскла; Д **Кривий Ріг - Інгул**
12. В якій країні сформувалась велика Українська діаспора у зв’язку з освоєнням цілинних земель у 50 роки XX століття?
А Киргизстані; **Б Казахстані;** В Австралії; Г Монголії;
13. Визначте різницю у місцевому часі між обласними центрами найменшої і найбільшої за чисельністю населення областей України:
А 0 год. 20 хв.; **Б 1 год. 40 хв.;** В 0 год. 47 хв.; Г 0 год. 30 хв. Д По всій території України місцевий час однаковий
14. Визначте, яку кутову відстань пройде Земля за 32 хвилини: А. 15⁰ Б. 7⁰ 30’ В. 6⁰ **Г. 8⁰**
15. Вкажіть область України яка має спільний кордон з чотирма державами:
А Чернівецька **Б Закарпатська** В Волинська Г Чернігівська
16. З’ясуйте, з якими тектонічними структурами пов’язані родовища уранових руд в Дніпропетровській, Кіровоградській та Запорізькій областях.
А. Волинсько-Подільська плита **Б. Український щит** В. Дніпровсько-Донецька западина Г. Причорноморська западина.
17. В якому архіпелазі знаходиться «наймасивніша гора у світі» Мауна Лоа, що має відносну висоту 9150 м:
А Канарські острови Б Японські острови В Філіппінські острови **Г Гавайські острови**
18. Зазначте географічний пояс, де спектр висотної поясності найменший:
А екваторіальний Б тропічний В помірний **Г полярний**
19. Який з названих вчених був метеорологом:
А Візе; **Б Восйков;** В Рудницький; Г Докучаєв; Д Ератосфен.
20. Столиця якої країни найвіддаленіша від нульового меридіану?
А Нової Зеландії Б Папуа Нової Гвінеї В Ісландії Г Мексики Д Еквадору

IV. Задачі (по 5 б). Навести повне рішення з пояснюваннями та розрахунками.

1. У таблиці наведені деякі характеристики річок А, Б, В, Г. На цих річках можна розвивати гідроенергетику. Припустимо, що ГЕС можна побудувати на річці будь-якої довжини, похил русла якої перевищує 25 см/км. Провівши розрахунки, вкажіть, на якій із даних річок (А, Б, В чи Г) доцільно будувати електростанцію. Чому дорівнює падіння та похил русла цієї річки?

Річка	Абсолютна висота витoku, м	Абсолютна висота гирла, м	Довжина, км
А	530	107	1573
Б	665	188	2516
В	1112	314	3814
Г	926	389	2726

Рішення:	Падіння:	Похил:
А. 0,27	А	А 423 м
Б. 0,19	Б	Б 477 м
В. 0,19	В	В 798 м
Г. 0,20	Г	Г 537 м

2. Визначте коефіцієнт річного природного приросту населення в країні, якщо за рік у ній народилося 18500 осіб, померло – 13200 осіб, а середньорічна кількість населення становила 1596 тис. осіб.

Відповідь:

3.32‰

V. Таблиці (20 б)

1. Опишіть спільні та відмінні риси для кожної пари понять:

№	Спільні риси		Відмінні риси	
	1	2	3	
Зразок: інтрузивні породи – ефузивні породи	Це гірські породи магматичного походження	<u>Інтрузивні породи</u> – магматичні гірські породи, що утворилися внаслідок застигання магми в земній корі	<u>Ефузивні породи</u> – магматичні гірські породи, що утворилися внаслідок застигання лави на поверхні Землі	
1. голоцен - плейстоцен				
2. сталактит - сталагміт				
3. денудація - акумуляція				
4. горст – грабен				
5. делувій – морена				

2. Назвіть природну зону за представниками тваринного світу:

Природна зона	Представники тваринного світу
Тайга	Зайці, лосі, білки, бурі ведмеді, рисі, вовки, лисиці, гризуни, кабани, беркути, куріпки, шишкарі, глухарі, тетереви, рябчики, сови.
Перемінно-вологі (мусонні) ліси	Панда, макаки, саламандри, мавпи, кабани, олені, тигри, леопарди, слони, носороги, комахи, змії, ягуари, тигри, єнотоподібні собаки, фазани, павуки, чаплі, журавлі, пелікани.
Вологі екваторіальні ліси (гілеї)	Мавпи (гібони, макаки, мартишки, павіани, орангутанги), леопарди, змії, летючий дракон, дикий бик, слон, носоріг, тигр, птах-носоріг, павичі, нектарниці, ящірки, крокодили, жаби.
Напівпустелі та пустелі	Антилопи, газелі, віслюки-анагри, шакали, гієни, плазуни, гризуни, змії, бабаки, піщанки, полівки, скорпіони, каракурти, фаланги, варани, гюрза, сайгаки, верблюда, тушканчики, кулани, ховрахи.
Савани (льянос) та рідколісся	Слони, носороги, бегемоти, зебри, антилопи, леви, леопарди, гепарди, гієни, шакали, лемури, мавпи, папути, фазани, павичі, чаплі, кобри, крокодили, малярійні комарі, москіти, кліщі.

VI. Контурна карта (20 б)

1. Розподіліть запропоновані географічні об’єкти між океанами та заповніть таблицю за зразком. Нанести запропоновані об’єкти на контурну карту.

Власна назва об’єкта	Загальна назва об’єкта	Назва океану
Приклад:Шокальського	протока	Північний Льодовитий
Ла-Манш	протока	Атлантичний
Уеддела	море	Атлантичний
Карпентарія	затока	Індійський
Аденська	затока	Індійський
Татарська	протока	Тихий

2. Заповніть таблицю розпізнавши назви озер України. Підпишіть озера на контурній карті.

№ з/п	Характеристика	Назва озера
1	Найглибше природне озеро України	Світязь
2	Найбільше гірське озеро в Україні	Синевир
3	Найвище гірське озеро в Україні	Бребенескул
4	Найбільше за площею солоне озеро Дніпропетровської області	Солоний Лиман
5	Крупне заплавне придунайське прісне озеро	Ялпуг

Завдання та відповіді III етапу Всеукраїнської олімпіади з географії
2014 - 2015 навчальний рік
10 клас
Теоретичний тур

I. Теоретичні питання: (за кожне питання 10 балів)

1. Тектонічні структури, які лежать в основі території України. Перерахувати основні тектонічні структури України (10х0,5= 5б)
1) Український щит Дніпровсько-Донецька западина Донецька складчаста споруда Волино - Подільська плита Західно-Європейська платформа Причорноморська западина Скіфська плита Воронезький кристалічний масив Карпатська складчаста область 10)Кримська складчаста область - Взаємозв’язок тектонічної структури с рельєфом – 5б.
2. Сучасні особливості автомобілебудування світу. Фактори розміщення підприємств автомобілебудування: впровадження нових типів машин та обладнання, забезпечення, електроенергетичного, транспортного (3 б) Основні світові країни виробники – експортери автомобілів (3б) Особливості (4 б):Фінанси;Висококваліфіковані кадри;Можливість транспортного обладнання;Полігони для дослідження

II. Назвіть діагностичну властивість (однієї властивості для гірської породи достатньо), застосування та родовища в Україні (за кожне завдання 2 бали, загальна кількість балів 10)

Гірська порода	Властивості за якими можна визначити гірську породу	Приклади районів видобутку в Україні (1-2)	Практичне застосування
Магнітний залізняк			
Кам’яне вугілля			
Торф			
Вапняк-ракушняк			
Кам’яна сіль			

III. Тести (за кожную правильну відповідь 1 бал, загальна кількість балів 20)

1. Вкажіть, в якому шарі атмосфери утворюються сріблясті хмари:
А тропосфера **Б стратосфера** В мезосфера Г термосфера
2. Зазначте період мезозойської ери:
А ордовик **Б юра** В палеоген Г антропоген
3. Вкажіть основну причину повеней на річках субекваторіального поясу Азії:
А зимовий муссон **Б літній муссон** В вирубка лісів Г незначна глибина річок
4. Вкажіть, яким способом показати на географічній карті поділ території за типом ґрунтів:
А Якісного фону Б Ізоліній В Картограмм Г Ареалів
5. Вкажіть форми рельєфу, які утворюються там де залягають крейдові, вапнякові й гіпсові тріщинуваті породи, які розчиняються у воді:
А Карстові форми Б Акумулятивні форми В Денудаційні форми Г Еолові форми
6. Як називається паралель, відстань якої від полюса становить 23,5°:
А полярне коло; Б тропік; В екватор; Г полюс; Д лінія зміни дат.
7. Якого генезису риф: А мерзлотного; Б карстового; В еолового; Г тектонічного; **Д біогенного.**
8. Який з названих вчених був метеорологом: А Візе; **Б Воєйков;** В Рудницький; Г Докучаєв; Д Ератосфен.
9. Як називаються лійкоподібні гирла річок на півночі Азії: А дельти; **Б губи;** В лимани; Г фіорди; Д лагуни.
10. В якому місці земної кулі при прямолінійному русі літака азимут змінюється на протилежний: А Екватор; **Б полюс;** В гринвіцький меридіан; Г лінія зміни дат.
11. Ози, ками, друмлини – аккумулятивні форми рельєфу, що утворюються завдяки дії. А вітру Б текучих вод **В льодовика** Г моря
12. Виберіть правильну пару «сторона горизонту та азимут, який їй відповідає». А захід (90°) Б південь (270°) **В північний захід (315°)** Г південний захід (135°)
13. Вкажіть, як називається теплий, сухий і поривчастий вітер, що спускається по схилах гір у долини. А самум Б бриз В сірокко **Г фен**
14. Регіон світу серед названих, де скупчена більша кількість активних діючих вулканів.
А захід Північної Америки Б схід Південної Америки В південь Африки Г північ Австралії
15. Ефемери це:
А рослини, які мають короткий вегетаційний період; Б рослини, які на час сухого періоду запасують вологу у стеблах або листках; В рослини, які пристосовані до життя в умовах Крайньої Півночі.
16. Як називається четверта офіційна мова Швейцарії (окрім німецької італійської та французької):
А ретороманська Б латина В фламандська Г каталонська
17. Які 6 країни утворили перші Європейські Співтовариства:
А Франція, Велика Британія, Німеччина, Бельгія, Люксембург Б Франція, Німеччина, Іспанія, Бельгія, Нідерланди, Австрія **В Франція, Німеччина, Італія, Нідерланди, Бельгія, Люксембург** Г Бельгія, Нідерланди, Швеція, Данія, Італія, Люксембург
18. Яке сучасне місто було тривалий час відоме під прізвиськом «Велике яблуко»: **А Нью-Йорк** Б Чунцин В Амстердам Г Адіс-Абеба
19. Які держави є одночасно монархіями і федераціями: **А Велика Британія і Бельгія** Б Сомалі, Ерітрея і Нігерія В Бельгія, Малайзія, ОАЕ Г ОАЕ, Бельгія, Велика Британія
20. Однонаціональними країнами є: А Індія і Пакистан Б Великобританія і ПАР **В Японія і Данія** Г Швейцарія та Індонезія

IV. Задачі (по 5 б). Навести повне рішення з пояснюваннями та розрахунками.

1. Ухил ріки 10%. Визначте величину падіння ріки між містами А і Б, якщо перше розташоване на 100 км вище за течією відносно другого. До якого типу належить ріка – рівнинного чи гірського?

Рішення:
10 м – 1 км
х – 100 км
х = 1 км (1000 м)

2. Група туристів виїхала на пароплаві, що йшов із швидкістю 15 км за годину в низ за течією річки. Протягом 6 годин пароплав йшов на південний схід посеред залісених берегів, на лівому березі простяглися хвойний ліс, на правому мішаний. Пізніше річка повернула на південь, у цьому напрямку пароплав рухався 8 годин. Характер берегів змінився. На лівому березі хвойний ліс далеко відійшов від річки, вздовж якої простягнулися заплавні луки. Пароплав зупинився біля правого берега поруч з невеличким містом. В південній частині міста було видно труби промислового підприємства, від якого на захід виходить шосейна дорога; навколо міста місцевість зайнята городами. Вирушивши далі, після чотирьох годин плавання посеред високих уривистих берегів. На яких росли кущі, пароплав пройшов під залізничним мостом. За мостом річка різко змінила свій напрям на південно-західний; лівий берег тут був низовинний зайнятий луками, а на правому піднімалися розорані безлісі пагорби. Через 10 годин пароплав пристав до правого берега, де було розміщене маленьке містечко, яке потопало у фруктових садах, в той час коли протилежний берег був зайнятий голими пісками. Тут група туристів залишила пароплав.

Накресліть цей маршрут за вибраним вами масштабом та умовними топографічними знаками покажіть місцевість, яку бачили з пароплава туристи

V. Таблиці (20 б)

Опишіть спільні та відмінні риси для кожної пари понять:

№	Спільні риси	Відмінні риси	
	1	2	3
Зразок: інтрузивні породи – ефузивні породи	Це гірські породи магматичного походження	<u>Інтрузивні породи</u> – магматичні гірські породи, що утворилися внаслідок застигання магми в земній корі	<u>Ефузивні породи</u> – магматичні гірські породи, що утворилися внаслідок застигання лави на поверхні Землі
1. федерація – конфедерація			
2. галька – щебінь			
3. циклон – антициклон			
4. карта – глобус			
5. горст - грабен			

2. Назвіть природну зону за представниками рослинного світу:

Природна зона	Представники тваринного світу
Лісостепи та степи	Дуб, береза, липа, клен, в’яз, тополя, злакові (ковила, типчак, мятлик), полина, лебеда, тонконіг тощо.
Тундра та лісотундра	Мохи, лишайники, чагарникові стланіки, осока, брусниця, карликова береза, чагарникова вільха.
Змішані та широколисті ліси	Дуб, бук, граб, сосна, ялина, липа, клен, в’яз, тюльпанове дерево.
Вічнозелені жостколистяні ліси та кустарники	Вічнозелені дуби (пробковий та кам’яний), лаврове дерево, сосна, кипарис, мирт, фісташка, олеандр, дрок, маквіс, дикі оливи, корковий дуб, суничне дерево.
Перемінно-вологі (мусонні) ліси	Кедр, сосна, дуб, бук, горіх, сакура, пальми, фікуси, деревоподібні папороті, бамбук, магнолії, сандар, ліани, мангрові, ялиця, ялина, клен, ясен, липа, горіх, кипарис, пальми, тюльпанове дерево, камфорне дерево.

VI. Контурна карта (20 б)

1. Розподіліть запропоновані географічні об’єкти між океанами та заповніть таблицю за зразком. Нанести запропоновані об’єкти на контурну карту.

Власна назва об’єкта	Загальна назва об’єкта	Назва океану
Приклад:Шокальського	протока	Північний Льодовитий
Фінська	затока	Атлантичний
Лаперуза	протока	Тихий
Банда	море	Тихий
Гібралтарська	протока	Атлантичний
Ормузька	протока	Індійський

2. Заповніть таблицю встановивши відповідність між країнами та природними рубежами - ріками, по яких проходять їхні кордони з Україною. Підпишіть назви річок та держав.

№ з/п	Назва держави	Назва річок
1	Польща	Західний Буг
2	Молдова	Дністру
3	Російська Федерація	Сіверський Донець
4	Білорусь	Дніпро
5	Румунія	Дунай (Кілійське гирло р. Дунай)

Завдання та відповіді III етапу Всеукраїнської олімпіади з географії
2014 - 2015 навчальний рік
11 клас
Теоретичний тур

I. Теоретичні питання: (за кожне питання 10 балів)

1. Які природні (стихійні) явища можуть спостерігати туристи на Гавайських островах? Повинні вказати учні географічне розташування і походження островів (3б) Назвати стихійній явища: виверження вулканів, землетруси, тайфуни, цунамі. (3 б) Дати коротку характеристику цих явищ (3 б) Зробити висновок - (1б)
2. Назвіть і коротко обґрунтуйте дві причини, через які Туреччина виступає проти транспортування сирої нафти танкерами через Чорне море. а) - Назвати екологічні причини (1б) Обґрунтувати (4б) – особливості нафти, як забруднювача , яка призводить до загибелі живих організмів; зменшення кількості кисню. б) - назвати економічні причини(1б) - обґрунтування (4б) – через високу завантаженість і низьку пропускну здатність протоки Босфор тощо.

II. Назвіть діагностичну властивість (однієї властивості для гірської породи достатньо), застосування та родовища в Україні (за кожне завдання 2 бали, загальна кількість балів 10)

Гірська порода	Властивості за якими можна визначити гірську породу	Приклади районів видобутку в Україні (1-2)	Практичне застосування
Магнітний залізняк			
Кам’яне вугілля			
Торф			
Вапняк-ракушняк			
Кам’яна сіль			

III. Тести (за кожную правильну відповідь 1 бал, загальна кількість балів 20)

1. Вкажіть, що є головним досягненням Мартіна Бехайма:
А Перша у світі друкована карта Б Рівнокутна проекція В Енциклопедичний опис античних країн **Г Перший у світі глобус**
2. Вкажіть, які типи навчальних закладів мають вузьку територіальну локалізацію:
А Медичні навчальні заклади Б Юридичні навчальні заклади **В Суднобудівні навчальні заклади** Г Педагогічні навчальні заклади
3.Зазначте найважливішу особливість циркуляції атмосфери в тропічних широтах:
А висхідний рух повітря в системі циклонів **Б нисхідний рух повітря в системі антициклонів** В переважно горизонтальне переміщення повітря Г мусонна циркуляція
4.Яку форму рельєфу перетинає Гринвіцький меридіан:
А) Капські гори **Б) Атлас** В) нагір’я Тібесті Г) западина Конго
5. Вкажіть, які коралові рифи називають атоловими: **А кільцеві** Б бар’єрні В берегові Г підводні
6. Оберіть назву процесу, що характеризує руйнівну роботу океанічних (морських) вод: А екзарация **Б абразія** В дефляція Г суффозія
7. Вкажіть форми рельєфу, які утворюються там де залягають крейдові, вапнякові й гіпсові тріщинуваті породи, які розчиняються у воді:
А Карстові форми Б Акумулятивні форми В Денудаційні форми Г Еолові форми
8.Ви летите з Рима до Белграда найкоротшим шляхом. Яке море можна побачити з ілюмінатора? А) Егейське Б) Іонічне **В) Адріатичне** Г) Лігурійське
9.Речовина, яка робить найбільший внесок у зруйнування озонового шару Землі: А) вуглекислий газ Б) сірководень **В) фреон** Г) сірчаний газ
10.З перерахованих країн федеральний устрій має: А) Литва Б) Данія В) Великобританія **Г) Німеччина**
11.Який з термінів у ряду є зайвим: А) іслам Б) буддизм **В) індуїзм** Г) християнство
12.Характерною рисою яких територій є величезні лавові плато, поверхня яких нагадує гігантські східці: А Казахський дрібносопковик і півострів Мала Азія; **Б Індостан і північна частина Середньосибірського плоскогір’я**; В Тибетське нагір’я і південна частина Туранської низовини; Г Японські острови і Західносибірська низовина.
13.Виберіть вірне сполучення “країна – море – порт”:
А Норвегія – Північне – Копенгаген Б Фінляндія – Північне – Гельсінкі **В Франція – Середземне – Марсель** Г Естонія – Балтійське – Кіль Д Україна – Азовське – Іллічівськ
14.Через території якої країни протікає річка Дунай. А. Білорусі **Б. Словенії** В. Швейцарії Г. Болгарії.
15. Визначте, яку площу займатиме наша держава на карті півкуль із масштабом 1: 22 000 000. **А 12,5 см²** Б 1,25 см² В 2,76 см² Г 27,6 см².
16. Визначте, якою буде довгота східної межі 20-го годинного поясу. **А 52°30’ зх. д.** Б 67°30’ зх. д. В 60°30’ сх. д. Г 120°30’ сх. д.
17. Територія якої країни розташована одночасно у чотирьох півкулях: **А Фіджі** Б Французька Полінезія В Федеративні Штати Мікронезії Г Кірібаті
18. Назвіть зернову культуру, яка на батьківщині зветься «маїс», а в Росії спочатку мала назву «турська пшениця»:
А рис Б яра пшениця В гречка **Г кукурудза**
19.На території якої держави знаходиться Лапландія – родина Санта Клауса: А Данія **Б Фінляндія** В Норвегія Г Швеція
20.Столиця якої країни найвіддаленіша від нульового меридіану? **А Нової Зеландії** Б Папуа Нової Гвінеї В Ісландії Г Мексики Д Екватору

IV. Задачі (по 5 б). Навести повне рішення з пояснюваннями та розрахунками.

1. В метеорологічній лабораторії з кімнатною температурою 26,0 °С метеоролог охолоджує каністру, додаючи холодну воду. Коли температура каністри досягла 16,0 °С, з зовнішнього боку каністри виступили краплини води. Визначте відносну вологість у кімнаті

Температура (°C)	Пружність водяної пари в Па
10	1,23
12	1,40
14	1,60
16	1,81
18	2,06
20	2,34
22	2,65
24	2,99
26	3,36
28	3,78
30	4,24

Рішення:

- 1) 16,0 °С - 1,81 Па
2) 26,0 °С – 3,36 Па
3) 26 . 3,36 Па – 100 %
1,81 Па – x %
4) x = 1,81 / 3,36 = 54 %

2. Кількість населення країни на початку року була 23,7 млн. осіб, а на початку наступного року 23,9 млн.осіб. Кількість народжених за рік 0,4 млн. осіб. Визначте (у проміллі) коефіцієнт смертності.
Відповідь: 8,44 %

V. Таблиці (20 б)
V.1.

№ п/п	Опис або назва об’єкта	Місто, держава
Зразок	Біг-Бен	Лондон, Великобританія
1.	Собор Василя Блаженного	Москва, Росія
2.	Площа «Ринок»	Львів, Україна
3.	Собор «Саграда фамілія»	Мадрид, Іспанія
4.	Парфенон	Афіни, Греція
5.	Колізей	Рим, Італія

2. Назвіть природну зону за представниками тваринного світу:

Природна зона	Представники тваринного світу
Лісостепи та степи	Суслики, ховрашки, тушканчики, миші-полівки, бабаки, хом’яки, землерийки, білозубки, жайворонки, дрохва, стрепет, сіра куріпка, журавлі, перепели, луні, плазуни, комахи, степовий тхір, борсук, лисиця, степовий орел, полоз, степова гадюка.
Тундра та лісотундра	Північний олень, лемінги, біла куріпка, песець, полярна сова, гуси, качки, лебеді, гагари.
Змішані та широколисті ліси	Лось, благородний олень, косуля, кабан, вовк, борсук, лісова куниця, заєць, вивірка, дятел, синиця, дрізд, зяблик, тетерук.
Вічнозелені жостколистяні ліси та кустарники	Ящірки, змії, черепахи, лань, муфлон, лісовий кіт
Перемінно-вологі (мусонні) ліси	Панда, макаки, саламандри, мавпи, кабани, олені, тигри, леопарди, слони, носороги, комахи, змії, ягуари, тигри, єнотоподібні собаки, фазани, павуки, чаплі, журавлі, пелікани.

3. Визначте географічний об’єкт за описом:

Питання	Відповідь
Єдине у світі індуїстське королівство	Непал
Країна, на території якої знаходиться всесвітньо відомий Тадж-Махал – пам’ятник архітектури	Індія
Країна, на території якої заходиться національний парк Серенгеті	Танзанія
Країна, на території якої знаходиться найбільша у світі рукотворна алмазна шахта	ПАР
«Столиця» Західного Донбасу	Павлоград
Назвіть найважливіший природний ресурс, що дав змогу Великій Британії стати першою індустріальною країною	вугілля

VI. Контурна карта (20 б)

VI. 1. Заповніть таблицю, розпізнавши в старих назвах міста сучасні та нанесіть їх на контурну карту України:

№ п/п	Стара назва	Сучасна назва
1	Катеринослав	Дніпропетровськ
2	Єлизаветград	Кіровоград
3	Юзівка	Донецьк
4	Ворошиловград	Луганськ
5	Олександрівськ	Запоріжжя

2. Уявіть, що Ви учасник вулканологічної експедиції яка обстежує вулкани світу. Позначте на карті вулкани, підпишіть їх та підкресліть згаслі (Ключевська Сопка, Фудзіяма, Кракатау, Ельбрус, Етна, Гекла, Кіліманджаро, Камерун, Котопахі)